

BS/173/2013

**CZYJE INTERESY REPREZENTUJĄ
ZWIĄZKI ZAWODOWE**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

-
- ▶ Według oceny Polaków, obecne związki zawodowe dobrze wyrażają interesy osób zatrudnionych w dużych zakładach pracy, natomiast słabo reprezentują interesy osób pracujących w dużych firmach prywatnych lub sieciach handlowych (57% wskazań), pracowników małych, prywatnych zakładów pracy (63%), a już w najmniejszym stopniu zabiegają o interesy osób pozostających bez pracy (68% wskazań).

 - ▶ Organizacje związkowe są oceniane jako mało efektywne w zakresie obrony interesów pracowniczych – ponad połowa Polaków (55%) jest zdania, że ich działania są nieskuteczne.

 - ▶ Mimo dostrzeganych wad ruchu związkowego, Polacy raczej dobrze oceniają funkcjonowanie istniejących obecnie związków zawodowych. Ponad dwie piąte (41%) uważa, że ich działalność jest korzystna dla kraju, natomiast jedna trzecia (31%) sądzi, iż nie służy ona dobrze jego interesom. Większość respondentów chciałaby zwiększenia roli związków zawodowych w naszym życiu, uważa bowiem, że mają one zbyt mały wpływ na decyzje polityczne (57%).

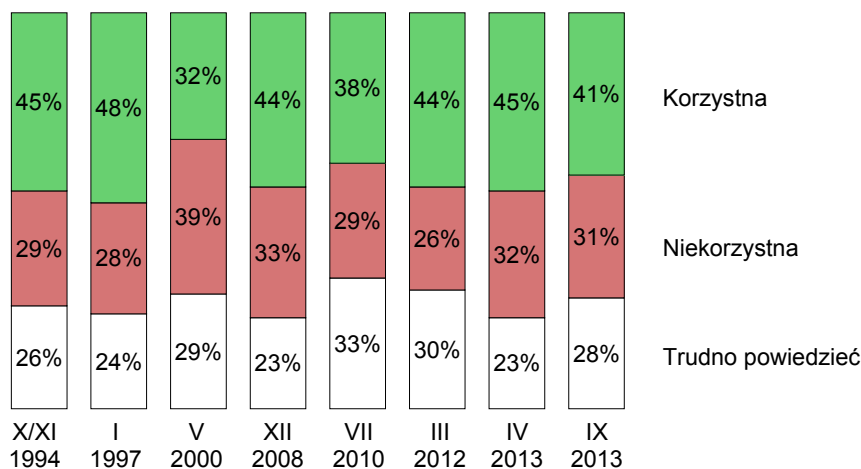
Polacy na ogół dobrze oceniają funkcjonowanie obecnie istniejących związków zawodowych¹. Ponad dwie piąte ankietowanych (41%) uważa, że ich działalność jest korzystna dla kraju, natomiast jedna trzecia (31%) sądzi, że nie służy ona dobrze jego interesom.

W porównaniu z pierwszą połową tego roku minimalnie obniżył się odsetek osób pozytywnie oceniających związki zawodowe – mniejsza liczba badanych (o 3 punkty procentowe) uważa, że ich działalność na forum publicznym jest korzystna dla kraju.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (280) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–12 września 2013 roku na liczącej 911 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 2. CZY, OGÓLNIEM RZEC BIORĄC, OBECNA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH JEST DLA KRAJU KORZYSTNA, CZY TEŻ NIEKORZYSTNA?

Co interesujące, o tym, że działalność związków jest korzystna dla Polski, częściej mówią osoby o poglądach prawicowych (51%) niż respondenci deklarujący orientację lewicową (41%) i centrową (38%). Nietypowe wydaje się także to, iż najbardziej przychylnie na działalność związków zapatrują się osoby bezrobotne (55% ocen pozytywnych) – bardziej niż jakakolwiek grupa zawodowa spośród osób mających zatrudnienie.

Oceny działalności związków zawodowych są lepsze, co zrozumiałe, wśród ich członków niż wśród respondentów, którzy do nich nie należą. Ponad trzy piąte ankietowanych należących do jakiegokolwiek związku zawodowego uważa, że obecna działalność związków zawodowych jako takich jest korzystna dla kraju (62%), a przeciwnie zdanie na ten temat ma niespełna jedna trzecia tej grupy badanych (31%). Wśród osób mających pracę, ale nienależących do związków, o korzystnym wpływie związków zawodowych na sytuację kraju jest przekonanych nieco ponad dwie piąte respondentów (43%), jeszcze mniejszy jest odsetek osób podzielających ten pogląd wśród ogółu niepracujących, tj. m.in. emerytów, rencistów, uczniów i studentów, gospodyń domowych oraz osób bezrobotnych (38%).

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, obecna działalność związków zawodowych jest dla kraju korzystna, czy też niekorzystna?	Czy obecnie należy Pan(i) do związku zawodowego?		
	Tak	Nie, chociaż pracuję	Nie, bo nie pracuję
	w procentach		
Korzystna	62	43	38
Niekorzystna	31	34	30
Trudno powiedzieć	7	23	32

Organizacje związkowe na ogół są oceniane jako mało efektywne w zakresie obrony interesów pracowniczych. Ponad połowa Polaków (55%) jest zdania, że ich działania są nieskuteczne, natomiast jedna czwarta (25%) ocenia je pozytywnie. W ciągu ostatnich pięciu miesięcy nieznacznie ubyło osób sceptycznie nastawionych do skuteczności związków zawodowych w zakresie obrony praw pracowniczych.

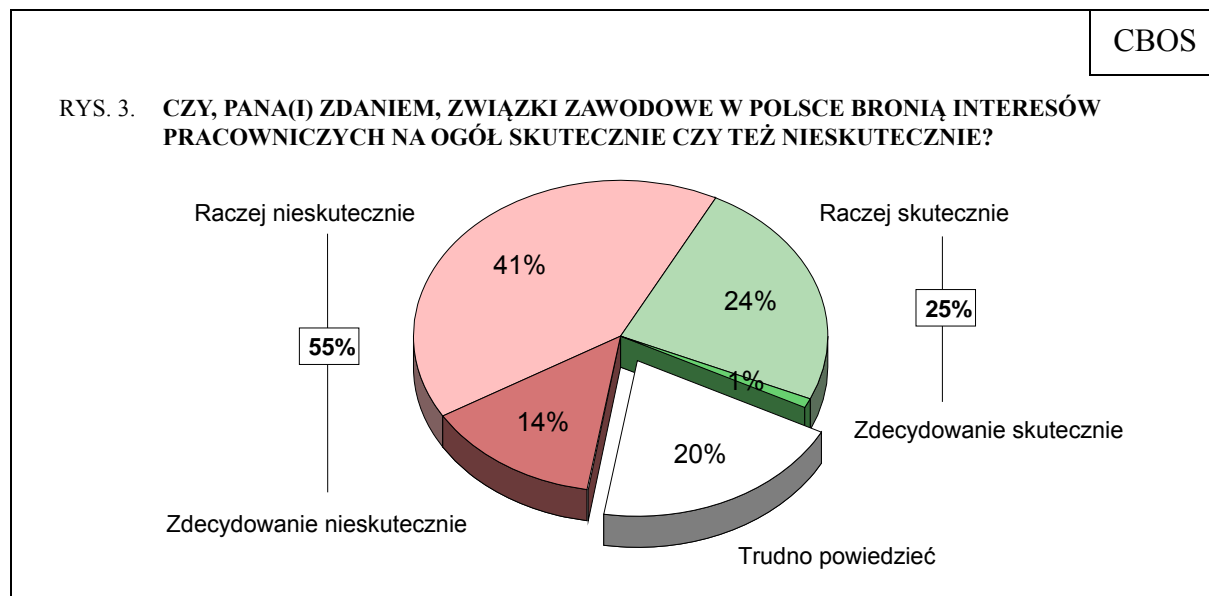

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe w Polsce bronią interesów pracowniczych na ogół skutecznie czy też nieskutecznie?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	III 1999	V 2000	VII 2001	VII 2002	XI 2007	XII 2008	VII 2010	III 2012	IV 2013	IX 2013
	w procentach									
Zdecydowanie skutecznie	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1
Raczej skutecznie	22	14	12	14	23	31	24	28	27	24
Raczej nieskutecznie	40	44	39	39	38	38	39	36	45	41
Zdecydowanie nieskutecznie	23	22	35	30	12	11	13	12	12	14
Trudno powiedzieć	14	19	13	15	26	18	22	23	15	20

Opinie związkowców o działalności związków zawodowych nie różnią się jakoś zasadniczo od opinii pozostałych pracowników najemnych oraz osób niepracujących – większość jest przekonana o ich nieskuteczności. Badania pokazują jednak, że przekonanie o niskiej skuteczności organizacji związkowych w zakresie obrony praw pracowniczych jest nieco silniejsze wśród respondentów obu kategorii nienależących do związków zawodowych niż wśród samych związkowców.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe w Polsce bronią interesów pracowniczych na ogół skutecznie, czy też nieskutecznie?	Czy obecnie należy Pan(i) do związku zawodowego?		
	Tak	Nie, chociaż pracuję	Nie, bo nie pracuję
	w procentach		
Skutecznie	36	26	24
Nieskutecznie	51	56	55
Trudno powiedzieć	13	18	21

Ponad połowa badanych (57%) nie jest usatysfakcjonowana skalą obecności związków zawodowych w naszym życiu społecznym i twierdzi, że związki zawodowe w Polsce mają zbyt mały wpływ na decyzje polityczne. Prawie pięciokrotnie mniej liczni są ci, którzy sądzą, że wpływ ten jest zbyt duży (12%). Co siódmy ankietowany (13%) uważa, że jest odpowiedni – taki, jaki powinny mieć.

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe mają obecnie zbyt duży, wystarczający, czy też zbyt mały wpływ na decyzje władz w naszym kraju?		
Zdecydowanie zbyt duży	3%	12%
Raczej zbyt duży	9%	
Taki, jaki powinny mieć	13%	
Raczej zbyt mały	43%	57%
Zdecydowanie zbyt mały	14%	
Trudno powiedzieć	18%	

W ciągu ostatnich pięciu miesięcy obniżyły się oczekiwania wobec związków zawodowych – odsetek oceniających, że ich rola polityczna jest zbyt mała, jest nieznacznie mniejszy niż w kwietniu, choć nadal należy do najwyższych, odkąd prowadzimy pomiary.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe mają obecnie zbyt duży, wystarczający czy też zbyt mały wpływ na decyzje władz w naszym kraju?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI 1993	XII 1993	III 1999	XII 1999	V 2000	VII 2001	VII 2002	XI 2007	XII 2008	VII 2010	III 2012	IV 2013	IX 2013
	w procentach												
Zbyt duży	15	9	21	20	13	10	12	7	16	12	11	8	12
Taki, jaki powinny mieć	17	20	14	19	13	8	10	17	22	15	15	14	13
Zbyt mały	56	52	49	42	52	65	59	49	44	49	51	61	57
Trudno powiedzieć	12	19	16	20	22	17	19	27	18	24	23	17	19

Poczucie marginalizacji związków zawodowych w kraju jest najczęstsze wśród osób, które do nich należą – ponad dwie trzecie związkowców (70%) jest przekonanych, że wpływ związków zawodowych na bieg spraw w kraju i decyzje władz powinien być większy. Także wśród pozostałych respondentów większość podziela ten pogląd.

Tabela 6

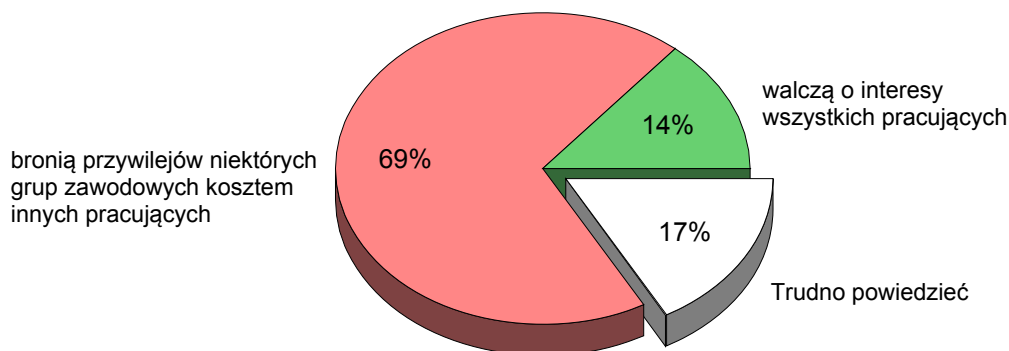
Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe mają obecnie zbyt duży, wystarczający, czy też zbyt mały wpływ na decyzje władz w naszym kraju?	Czy obecnie należy Pan(i) do związku zawodowego?		
	Tak	Nie, chociaż pracuję	Nie, bo nie pracuję
	w procentach		
Zbyt duży	8	13	11
Taki, jaki powinny mieć	11	14	12
Zbyt mały	70	59	54
Trudno powiedzieć	11	14	23

O zbyt małym wpływie związków zawodowych na decyzje władz częściej niż inni są przekonane osoby w wieku od 35 do 54 lat, a także respondenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Wśród grup zawodowych większej roli związków zawodowych częściej niż inni chcieliby robotnicy wykwalifikowani, pracownicy usług oraz rolnicy. Postulat ten chętniej niż pozostali popierają także osoby biorące udział w praktykach religijnych co najmniej raz w tygodniu.

Wśród zarzutów stawianych związkom zawodowym często pojawia się argument, że bronią one tylko interesów swoich członków, natomiast położenie innych pracujących zupełnie ich nie interesuje. Czy, zdaniem Polaków, obecne związki zawodowe starają się bronić interesów wszystkich pracujących, czy też raczej stoją na straży przywilejów uzyskanych przez niektóre branże?

Odpowiedzi badanych wskazują, że w odbiorze społecznym panuje przekonanie o wyłącznie branżowym charakterze działalności związków zawodowych. Ponad dwie trzecie ankietowanych (69%) przychyliła się do opinii, że związki zawodowe bronią przywilejów niektórych grup zawodowych kosztem innych pracujących. Tylko nieliczni (14%) są zdania, że ich wystąpienia mają szersze znaczenie i bardziej ogólny charakter – starają się bronić interesów wszystkich pracujących.

RYS. 4. CZY W PANA(I) ODCZUCIU, ZWIĄZKI ZAWODOWE FUNKCJONUJĄCE W POLSCE:

Opinię o czysto branżowym charakterze działalności obecnych związków zawodowych podzielają wszyscy ankietowani, niezależnie od przynależności związkowej, chociaż nieco częściej są o tym przekonane osoby pracujące i nienależące do związków zawodowych niż sami związkowcy.

Tabela 7

Czy w Pana(i) odczuciu, związki zawodowe funkcjonujące w Polsce:	Czy obecnie należy Pan(i) do związku zawodowego?		
	Tak	Nie, chociaż pracuję	Nie, bo nie pracuję
	w procentach		
– walczą o interesy wszystkich pracujących	18	12	15
– bronią przywilejów niektórych grup zawodowych kosztem innych pracujących	67	77	63
Trudno powiedzieć	15	11	22

Według oceny ankietowanych, związki zawodowe działające obecnie w Polsce dobrze reprezentują tylko interesy osób pracujących w dużych zakładach pracy, w tym takich, które co najmniej w części należą do państwa, jak np. kopalnie (48% wskazań). Natomiast nie potrafią, nie chcą lub nie udaje im się zatroszczyć się o interesy pozostałych pracujących. Ponad połowa respondentów uważa, że obecne związki zawodowe źle reprezentują interesy osób pracujących w dużych firmach prywatnych lub w sieciach handlowych (57%), przeciwną opinię na ten temat ma tylko 17% respondentów. Zdaniem badanych, w jeszcze mniejszym stopniu uwzględniają one w swej działalności interesy pracowników małych, prywatnych zakładów pracy – 63% ankietowanych uważa, że źle reprezentują ich interesy. Opinia, że związki zawodowe nie są w stanie wyrażać interesów osób pozostających bez pracy jest jeszcze bardziej powszechna (68% wskazań).

Tabela 8

Czy, w Pana(i) odczuciu, związki zawodowe działające obecnie w Polsce dobrze, czy źle reprezentują interesy:		
– osób pracujących w dużych zakładach pracy, co najmniej w części należących do państwa, takich jak np. kopalnie		
Zdecydowanie dobrze	10%	48%
Raczej dobrze	38%	
Raczej źle	23%	30%
Zdecydowanie źle	7%	
Trudno powiedzieć	22%	
– ludzi pracujących w dużych firmach prywatnych czy sieciach handlowych		
Zdecydowanie dobrze	2%	17%
Raczej dobrze	15%	
Raczej źle	37%	57%
Zdecydowanie źle	20%	
Trudno powiedzieć	26%	
– ludzi pracujących w małych firmach prywatnych		
Zdecydowanie dobrze	1%	9%
Raczej dobrze	8%	
Raczej źle	30%	63%
Zdecydowanie źle	33%	
Trudno powiedzieć	28%	
– osób bezrobotnych, poszukujących pracy		
Zdecydowanie dobrze	1%	8%
Raczej dobrze	7%	
Raczej źle	27%	68%
Zdecydowanie źle	41%	
Trudno powiedzieć	24%	

Polacy dość krytycznie oceniają sens wystąpień związkowych, uważają bowiem, że obecnie związki zawodowe reprezentują tylko interesy pracowników niektórych branż, szczególnie dużych zakładów pracy, natomiast zatrudnieni w małych, prywatnych firmach są – z tego punktu widzenia – pozostawieni sami sobie. Widzą także nieskuteczność działań związków zawodowych w obronie praw pracowniczych. Jednak mimo tych ograniczeń zdecydowana większość respondentów chciałaby zwiększenia roli związków zawodowych w naszym życiu publicznym. Przekonanie o tym, że związki zawodowe mają zbyt mały

wpływ na decyzje władz, należy ciągle do najsilniejszych w ostatnich dwóch dekadach. Być może, ten dość paradoksalny wynik bierze się z poczucia braku wpływu na władzę. W tym sensie Polacy, mając poczucie niedostatku reprezentacji, czując, że władza się z nimi nie liczy lub liczy tylko w nieznacznym stopniu, popierają każdą, nawet ułomną – we własnej ocenie – formę wyrażania społecznych potrzeb, interesów i komunikowania ich władzy.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, ogólnie rzecz biorąc, obecna działalność związków zawodowych jest dla kraju korzystna czy też niekorzystna?			Liczba osób
		Korzystna	Niekorzystna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		41	31	28	907
Płeć	Mężczyźni	46	35	20	439
	Kobiety	37	28	35	468
Wiek	18-24 lata	46	23	31	107
	25-34	44	22	34	184
	35-44	49	32	19	155
	45-54	48	31	21	149
	55-64	37	40	23	156
	65 lat i więcej	24	40	36	155
Miejsce zamieszkania	Wieś	41	27	31	356
	Miasto do 19 999	42	32	27	142
	20 000 - 99 999	36	32	32	173
	100 000 - 499 999	42	36	22	139
	500 000 i więcej mieszk.	47	38	15	96
Wykształcenie	Podstawowe	39	21	40	195
	Zasadnicze zawodowe	46	31	24	228
	Średnie	40	35	26	305
	Wyższe	40	37	22	179
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	39	16	79
	Średni personel, technicy	40	37	23	39
	Pracownicy adm.-biurowi	39	25	35	56
	Pracownicy usług	37	46	17	46
	Robotnicy wykwalifikowani	49	27	24	106
	Robotnicy niewykwalifik.	45	28	28	47
	Rolnicy	50	27	22	56
	Pracujący na własny rach.	24	49	27	28
Bierni zawodowo	Renciści	50	17	33	71
	Emeryci	30	40	30	192
	Uczniowie i studenci	46	19	35	68
	Bezrobotni	55	23	23	51
	Gospodynie domowe i inni	35	27	37	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	49	32	19	100
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	39	38	23	74
	sekt. pryw. poza rolnict.	42	32	26	200
	prywatnym gosp. rolnym	47	32	21	60
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	55	20	26	127
	501-750	41	33	26	111
	751-1000	39	33	28	119
	1001-1500	36	30	34	154
	Powyżej 1500 zł	42	42	16	169
Ocena własnych war. mater.	Złe	42	28	30	109
	Średnie	40	31	29	419
	Dobre	43	33	25	379
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	41	15	44	43
	Raz w tygodniu	46	29	26	419
	1-2 razy w miesiącu	32	28	41	137
	Kilka razy w roku	39	39	22	205
	W ogóle nie uczestniczy	40	38	22	104
Poglądy polityczne	Lewica	41	43	16	151
	Centrum	38	33	29	319
	Prawica	51	32	17	238
	Trudno powiedzieć	34	20	46	199

Tabela 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe mają obecnie zbyt duży, wystarczający czy też zbyt mały wpływ na decyzje władz w naszym kraju?				Liczba osób
		Zbyt duży	Taki, jaki powinny mieć	Zbyt mały	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		12	13	57	19	908
Płeć	Mężczyźni	15	15	56	14	440
	Kobiety	9	11	57	24	468
Wiek	18-24 lata	11	20	45	23	107
	25-34	9	15	53	22	184
	35-44	9	9	70	12	155
	45-54	13	13	61	12	150
	55-64	15	10	55	20	156
	65 lat i więcej	12	11	53	24	155
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	9	58	22	356
	Miasto do 19 999	10	15	56	19	142
	20 000 - 99 999	10	9	63	18	173
	100 000 - 499 999	10	21	54	15	140
	500 000 i więcej mieszk.	22	17	46	14	97
Wykształcenie	Podstawowe	11	10	46	34	195
	Zasadnicze zawodowe	9	7	71	14	228
	Średnie	12	17	55	17	305
	Wyższe	17	17	54	12	179
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	16	18	54	12	79
	Średni personel, technicy	17	18	52	13	39
	Pracownicy adm.-biurowi	9	18	51	22	56
	Pracownicy usług	13	11	63	12	46
	Robotnicy wykwalifikowani	4	15	69	13	106
	Robotnicy niewykwalifik.	14	7	57	22	48
	Rolnicy	14	5	63	18	56
	Pracujący na własny rach.	28	10	45	17	28
Bierni zawodowo	Renciści	12	10	54	24	71
	Emeryci	12	11	56	21	192
	Uczniowie i studenci	12	22	44	22	68
	Bezrobotni	10	10	60	19	52
	Gospodynie domowe i inni	6	9	59	27	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	18	61	13	100
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	18	9	60	13	74
	sekt. prywat. poza rolnict.	12	16	56	15	201
	prywatnym gosp. rolnym	13	6	65	17	60
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	7	13	58	22	127
	501-750	7	13	65	15	111
	751-1000	10	13	59	18	119
	1001-1500	10	12	56	22	154
	Powyżej 1500 zł	21	18	48	13	169
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	11	64	21	110
	Średnie	10	11	62	17	419
	Dobre	16	15	48	20	380
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2	1	71	26	43
	Raz w tygodniu	10	11	62	18	419
	1-2 razy w miesiącu	9	17	49	25	137
	Kilka razy w roku	16	15	51	18	206
	W ogóle nie uczestniczy	17	15	54	14	104
Poglądy polityczne	Lewica	16	11	61	12	151
	Centrum	11	16	55	17	320
	Prawica	14	12	62	13	238
	Trudno powiedzieć	6	9	50	34	200

Tabela 3

		Czy, w Pana(i) odczuciu, związki zawodowe funkcjonujące w Polsce:			Liczba osób
		walczą o interesy wszystkich pracujących	bronią przywilejów niektórych grup zawodowych kosztem innych pracujących	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		14	69	17	907
Płeć	Mężczyźni	15	69	16	440
	Kobiety	13	69	19	467
Wiek	18-24 lata	13	65	22	107
	25-34	15	74	11	183
	35-44	16	74	10	155
	45-54	10	72	17	149
	55-64	15	69	16	157
	65 lat i więcej	13	58	29	155
Miejsce zamieszkania	Wieś	15	63	22	357
	Miasto do 19 999	14	67	19	142
	20 000 - 99 999	10	76	14	172
	100 000 - 499 999	18	73	9	139
	500 000 i więcej mieszk.	10	75	15	97
Wykształcenie	Podstawowe	17	51	32	196
	Zasadnicze zawodowe	15	71	14	228
	Średnie	14	70	16	303
	Wyższe	8	85	7	179
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9	87	4	79
	Średni personel, technicy	11	74	15	39
	Pracownicy adm.-biurowi	10	76	14	56
	Pracownicy usług	9	79	12	46
	Robotnicy wykwalifikowani	20	67	13	105
	Robotnicy niewykwalifik.	19	61	20	49
	Rolnicy	11	69	20	56
	Pracujący na własny rach.	6	79	16	28
Bierni zawodowo	Renciści	11	64	25	71
	Emeryci	14	63	23	191
	Uczniowie i studenci	13	64	24	68
	Bezrobotni	22	67	11	51
	Gospodynie domowe i inni	19	66	16	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	69	14	100
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	82	8	74
	sekt. prywat. poza rolnict.	12	77	12	200
	prywatnym gosp. rolnym	7	73	20	60
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	20	61	19	127
	501-750	14	73	13	111
	751-1000	14	72	14	118
	1001-1500	12	66	22	154
	Powyżej 1500 zł	13	75	12	169
Ocena własnych war. mater.	Złe	15	61	25	110
	Średnie	13	69	18	418
	Dobre	14	72	14	379
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	53	33	43
	Raz w tygodniu	16	65	19	419
	1-2 razy w miesiącu	16	67	17	137
	Kilka razy w roku	8	78	14	205
	W ogóle nie uczestniczy	15	75	11	104
Poglądy polityczne	Lewica	12	78	10	151
	Centrum	8	78	13	319
	Prawica	24	63	13	238
	Trudno powiedzieć	11	55	34	199

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe w Polsce bronią interesów pracowniczych na ogół skutecznie czy też nieskutecznie?			Liczba osób
		Skutecznie	Nieskutecznie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		25	55	20	909
Płeć	Mężczyźni	27	55	18	441
	Kobiety	23	55	22	468
Wiek	18-24 lata	36	45	19	107
	25-34	34	44	22	184
	35-44	25	60	16	155
	45-54	24	54	22	149
	55-64	20	65	16	158
	65 lat i więcej	15	63	22	155
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	50	25	358
	Miasto do 19 999	27	55	18	142
	20 000 - 99 999	19	65	16	173
	100 000 - 499 999	23	59	17	139
	500 000 i więcej mieszk.	34	52	14	97
Wykształcenie	Podstawowe	27	44	29	196
	Zasadnicze zawodowe	24	57	19	228
	Średnie	27	55	18	305
	Wyższe	21	66	13	179
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	20	71	9	79
	Średni personel, technicy	46	40	14	39
	Pracownicy adm.-biurowi	20	59	21	56
	Pracownicy usług	22	57	21	46
	Robotnicy wykwalifikowani	26	55	19	106
	Robotnicy niewykwalifik.	40	47	13	49
	Rolnicy	16	53	31	56
	Pracujący na własny rach.	23	55	22	28
Bierni zawodowo	Renciści	23	58	19	71
	Emeryci	18	62	21	192
	Uczniowie i studenci	43	41	16	68
	Bezrobotni	29	54	17	51
	Gospodynie domowe i inni	26	44	30	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	26	61	12	100
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	65	11	74
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	53	20	201
	prywatnym gosp. rolnym	23	49	29	60
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	29	44	27	127
	501-750	25	63	12	111
	751-1000	20	61	19	119
	1001-1500	27	56	17	154
	Powyżej 1500 zł	26	60	13	169
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	61	11	110
	Średnie	19	58	23	419
	Dobre	31	51	18	380
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	52	32	43
	Raz w tygodniu	23	55	22	420
	1-2 razy w miesiącu	25	58	17	137
	Kilka razy w roku	30	51	19	205
	W ogóle nie uczestniczy	28	61	11	104
Poglądy polityczne	Lewica	25	66	9	151
	Centrum	23	61	16	320
	Prawica	31	50	18	238
	Trudno powiedzieć	20	45	35	200